

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет бізнесу і права
Кафедра фінансів, обліку та підприємництва**

Розробка політики запобігання банкрутства на підприємстві

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 4 курсу 451 групи
спеціальності: 076 Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність
освітньо-професійної програми
«Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність»

Угай Михайло Анатолійович

Керівник: Мельникова К.В., кандидатка
економічних наук, доцентка кафедри

Рецензент: к.е.н., доцентка

Карнаушенко А.С.

голова СФГ «Олексієнко С.М.»

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні концепції зв'язані с попередженням та управлінням банкрутства.	4
1.1 Види та причини банкрутства.	4
1.2 Вивчення наявних політик та стратегій з запобігання банкрутства на підприємствах	7
РОЗДІЛ 2. Аналіз підприємства на практиці	12
2.1 Аналіз фінансового стану обраного підприємства	12
2.2 Визначення ключових факторів ризику банкрутства на основі аналізу	14
2.3 Розробка конкретних стратегій та заходів для запобігання банкрутства на підприємстві враховуючи виявлені ризики	16
2.4 Аргументація ефективності запропонованих заходів	18
РОЗДІЛ 3. Результати дослідження	20
3.1 Представлення результатів аналізу фінансового стану підприємства	20
3.2 Фінансове оздоровлення підприємства після банкрутства	20
ВИСНОВКИ	23
Список використаних джерел	24

ВСТУП

Банкрутство - це юридичний статус, за якого підприємство не здатне виконувати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами, оскільки його активи недостатні для погашення боргів. Банкрутство може виникнути з різних причин, таких як невдале фінансове управління, збільшення боргового навантаження, втрата ринкової позиції, економічні кризи тощо.

Метою цієї роботи є вивчення методик та їх аналіз з метою визначення найефективніших способів для запобігання банкрутства. Також я вирішив ще ознайомитися з методами фінансового оздоровлення підприємства.

Уникнути банкрутства і розробити ефективну політику запобігання банкрутству - вкрай важливі завдання для бізнесу, оскільки вони допомагають зберегти фінансову стабільність, репутацію і конкурентоспроможність. Така політика може включати заходи щодо поліпшення фінансового управління, скорочення заборгованості, диверсифікації потоків доходів і вдосконалення практики управління ризиками. Крім того, компанії можуть звертатися за професійною консультацією та допомогою, щоб впоратися зі складними фінансовими ситуаціями і знизити ризик банкрутства.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ЗВ'ЯЗАНІ С ПОПЕРЕДЖЕННЯМ ТА УПРАВЛІННЯМ БАНКРУТСТВА

1.1 Види та причини банкрутства

Банкрутство має різні види в загальному вони поділяються на внутрішні та зовнішні, я опишу деякі із них

Види:

- Платіжна неспроможність виникає, коли компанія не може виконати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами вчасно або за домовленістю. Причинами неплатоспроможності можуть бути низька прибутковість, великі суми боргу, недостатня ліквідність, надмірне залучення позикових коштів або нездатність виконати фінансові зобов'язання через ринкові зміни чи непередбачувані обставини.
- Ліквідаційне банкрутство це стан, коли компанія має борги, що перевищують її активи, і її діяльність ліквідується для погашення боргів. Причинами ліквідаційного банкрутства можуть бути недостатній прибуток, надто великий борг, низька ліквідність активів та недооцінка управлінських ризиків.
- Фінансове банкрутство це стан, коли підприємство не може забезпечити достатню кількість фінансових ресурсів для виконання своїх фінансових зобов'язань, навіть якщо його активи перевищують зобов'язання. Причинами фінансового банкрутства можуть бути низька прибутковість, високі фінансові витрати, зниження обсягів продажів, посилення конкуренції та неефективна стратегія управління ресурсами.
- Стратегічне банкрутство виникає, коли компанія свідомо використовує процедуру банкрутства, щоб позбутися боргів або перепланувати свою бізнес-діяльність. Причинами стратегічного банкрутства можуть бути зниження ринкової позиції, нездатність

досягти стратегічних цілей, відмова від неефективних підрозділів або бізнес-моделей.

Причини:

- Неєфективний фінансовий менеджмент це нецільове використання фінансових ресурсів, неефективне управління грошовими потоками, несистематичний аналіз фінансової діяльності та недостатнє планування можуть призвести до банкрутства.
- Висока заборгованість надмірне використання кредитів, погана кредитна історія, збільшення заборгованості перед кредиторами та іншими сторонами може призвести до неспроможності сплачувати борги та банкрутства.
- Падіння продажів зміни на ринку, низька популярність продукції або послуг компанії, конкурентний тиск, знецінення або моральне старіння товарів можуть призвести до зниження продажів і прибутковості, що може стати причиною банкрутства.
- Великі фінансові втрати збитки, спричинені недосягненням фінансових цілей, несприятливими економічними умовами, невдалими інвестиціями або іншими факторами, можуть призвести до фінансового банкрутства бізнесу.
- Зміни в законодавстві зміни в податковому законодавстві, правилах бухгалтерського обліку, стандартах фінансової звітності або інших правових нормах можуть збільшити витрати бізнесу або зменшити його прибутки, що може вплинути на його фінансову стабільність і призвести до банкрутства.
- Конкурентний тиск нестабільність ринку, погане управління конкуренцією, невдалі маркетингові стратегії або низька цінова конкурентоспроможність можуть призвести до втрати позиції на ринку та банкрутства.

Також як у будь якого процесу є стадії, тут їх 3

- 1) Скрита стадія банкрутства

Це початковий етап на якому з'являються перші признаки погіршення стану підприємства. У компанії падає платоспроможність, вона починає займати фінанси. Загалом понижується рентабельність та падає оціночна вартість компанії. Але на цій стадії завдяки ефективному фінансовому менеджменті можна подолати банкрутство

2) Стан фінансової нестійкості

Падіння обсягів реалізації продукції ,росте дебіторська заборгованість та падіння фінансових засобів на балансі підприємства. Також підприємство може мати недостатній обсяг власного капіталу або низьку капіталізацію. Це може обмежувати можливості підприємства отримати додаткове фінансування та збільшувати ризик неплатоспроможності в разі негативних фінансових змін.

3) Явне банкрутство

Компанія не в змозі платити кредиторам , від'ємні грошові потоки значно переважають позитивні

Також є таке поняття як фіктивне банкрутство. Це ситуація, в якій компанія або особа випадково чи навмисно стає банкрутом, щоб уникнути виплат кредиторам, податків або інших юридичних зобов'язань. Це може включати такі дії, як штучне зменшення прибутку, подання неправдивої фінансової звітності або подання заяви про банкрутство без реальної необхідності. Фіктивне банкрутство є незаконним і може мати серйозні юридичні наслідки для порушника. Органи влади можуть розслідувати такі випадки і накладати штрафи або навіть переслідувати винних у судовому порядку. Фіктивні банкрутства становлять ризик для фінансової системи та загрожують інтересам кредиторів. З цієї причини законодавство деяких країн містить суворі правила для уникнення подібних практик, а винні особи можуть бути притягнуті до юридичної відповідальності. Ознаки фіктивного банкрутства: штучне створення боргів, привласнення активів, фальсифікація документації.

1.2 Вивчення наявних політик та стратегій з запобігання банкрутства на підприємствах

Оскільки банкрутство є темою яку вже давно вивчають, є методи для запобігання цього. Зараз я хочу описати деякі з цих стратегій, які є найефективнішим. Спочатку щоб розпізнати цей процес треба залучити деякі аналітичні інструменти.

- Горизонтальний фінансовий аналіз
- Вертикальний фінансовий аналіз
- Порівняльний фінансовий аналіз
- Аналіз фінансових коефіцієнтів
- Аналіз фінансових ризиків
- Інтегральний фінансовий аналіз

Також є деякі формули за допомогою яких можна визначити чи є підприємство на шляху до банкрутства

Перше хочу розповісти про модель Альтмана, де за допомогою фінансових показників можна зробити прогноз

Основні фінансові показники, що використовуються в моделі Альтмана, включають:

Відношення оборотного капіталу до загальних активів (WC/TA) яке вказує на здатність підприємства покривати короткострокові зобов'язання своїми активами.

Відношення нерозподіленого прибутку до загальних активів (RE/TA) вказує на прибутковість компанії та її здатність використовувати внутрішні джерела фінансування.

$EBIT$ ($EBIT/TA$) Відношення прибутку до оподаткування до загальної суми активів, що свідчить про рентабельність активів компанії.

Відношення ринкової вартості власного капіталу до балансової вартості загальних зобов'язань (MVE/BVL) вказує на оцінку ринком фінансової стійкості компанії.

Відношення продажів до загальних активів (S/ТА) показує ефективність використання активів для створення продажів.

1) *Двохфакторна модель Альтмана*

Одна з найпростіших його моделей яка має два показники : коефіцієнт поточної ліквідності та вага займаних фінансів в пасивах

$$A = -0.3877 - 1.0736X_1 + 0.0579X_2$$

A – рейтинг ризику несплати для підприємства

X₁ – коефіцієнт поточної ліквідності

X₂ – коефіцієнт капіталізації

Якщо у відповіді ми маємо A < 0 то вірогідність банкрутства менше 50% та зменшується по мірі зменшення значення A

A > 0 то вірогідність банкрутства більше 50% та збільшуються по мірі збільшення значення A

Якщо A = 0 тоді вірогідність дорівнює 50%

2) *П'ятифакторна модель Альтмана для акціонерних товариств, чії акції котируються на ринку*

$$A = 1.2X_1 + 1.4X_2 + 3.3X_3 + 0.6X_4 + X_5$$

Де, X₁ оборотний капітал або активи

X₂ -нерозподілений прибуток

X₃- Операційний прибуток

X₄ -Ринкова вартість акцій

X₅- виручка або активи

Якщо A > 2.9 це зона фінансової стабільності

1.8 < A < 2.9 зона невизначеності

A < 1.8 – тоді це зона фінансового ризику

Вірогідність прогнозу в проміжку одного року 95%, двох років 83%

3) *Модель Альтмана для підприємств акції яких не торгуються на біржовому ринку*

$$A = 0.717X_1 + 0.847X_2 + 3.107X_3 + 0.420X_4 + 0.998X_5$$

Де, X₁ оборотний капітал або активи

X2 -нерозподілений прибуток

X3- Операційний прибуток

X4 -Ринкова вартість акцій

Якщо $A < 1.23$ –банкрутство

$1.23 < A < 2.89$ невизначеність

$A > 2.9$ стабільність на фінансова стійкість

4) *Модель Альтмана для невиробничих підприємств*

$$A = 6.56X_1 + 3.26X_2 + 6.72X_3 + 1.05X_4$$

Де X1- оборотний капітал

X2 – нерозподілений прибуток

X3- операційний прибуток

X4 – власний капітал

Якщо $A < 1.1$ високий ризик банкрутства,

$2.6 < A$ вірогідність мала

$1.1 < A < 2.6$ низька вірогідність банкрутства

5) *Модель Бівера*

Показник	Формула	«Все добре»	«За 5 років до банкрутства»	«За рік до банкрутства»
Коефіцієнт Бівера	$K = \frac{ЧП + А}{\text{займаний капітал}}$	0.4-0.45	0.17	-0.15
Коефіцієнт поточної ліквідності	$K = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{короткострокові обов'язки}}$	3.2	2	1
Рентабельність активів	$R = \frac{ЧП}{\text{Активи}} * 100\%$	6-8	4	-22
Фінансовий леверидж	$K = \frac{\text{Займаний капітал}}{\text{Пасиви}} * 100\%$	37	50	80

6) *Модель Гордона Спрингера*

Ця модель основана на методі Альтмана

$$A=1.03X_1+3.07X_2+0.66X_3+0.4X_4$$

Де, X_1 - оборотний капітал\сума активів

X_2 = Прибуток до податків+ проценти за кредит\сума активів

X_3 = прибуток до податків\ короткострокові обов'язки

X_4 = виручка від реалізації\сума активів

Якщо $A < 0.862$ то підприємство банкрут.

7) *Метод Тафлера и Тишоу*

$$A=0,53X_1+0,13X_2+0,18X_3+0,16X_4$$

Де, X_1 = Операційний прибуток\поточні зобов'язання

X_2 = Оборотний капітал\ поточні зобов'язання

X_3 = поточні зобов'язання\величина валюти балансу

X_4 = Чистий дохід\ величина валюти балансу

Якщо $A > 0.3$ то у фірми хороші перспективи, якщо $A < 0.2$ то банкрутство імовірне

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРАКТИЦІ

2.1 Аналіз фінансового стану обраного підприємства

Я обрав підприємство ПАТ «Демідекс» для дослідження, інформація до якого у мене була, тому наразі я хочу її представити у вигляді таблиці

Таблиця 1

«Демідекс»

Назва статей балансу	Роки		
	2013	2014	2015
Статутний капітал	3682	2682	1682
Інший додатковий капітал	2852	1852	852
Нерозподілений прибуток	2074	1073	1118
Всього власний капітал	4460	3461	1416
Поточні зобов'язання, у тому числі:			
Кредиторська заборгованість	121	256	569
Поточні зобов'язання за розрахунками	135	185	522
Інші поточні зобов'язання	12	56	83
Усього поточні зобов'язання	268	497	1174
Баланс	4728	5223	4235

Продовження Таблиця 1

Подивившись ці дані за допомогою горизонтального аналізу я бачу що за проміжок часу 2013-2015 роки, підприємство має падіння прибутку та зростання займаних ресурсів. Тобто я можу сказати що дана організація на шляху до банкрутства. Не будемо залишатися на цьому, тому що ми можемо ще обчислити коефіцієнт фінансової стійкості.

Коефіцієнт фінансової стійкості = (Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Сума пасивів

Тоді у нас виходить що у 2013 році коефіцієнт був 1, у 2014 році 0.75, а у 2015 взагалі 0.61, що є дуже малим показником, та вже є банкрутством.

2.2 Визначення ключових факторів ризику банкрутства на основі аналізу

Взагалі це обставини або фактори, які можуть значно підвищити ймовірність того, що компанія зазнає фінансових труднощів і зрештою збанкрутує. Ці фактори можуть відрізнятися залежно від типу компанії, сфери її діяльності, ринкової кон'юнктури та інших чинників. Однак до найбільш важливих факторів ризику банкрутства належать

На основі цього аналізу я може сказати, що ключовими факторами є падіння обсягу продажів та фінансова нестабільність. Наразі я хочу розповісти із за чого вони можуть бути викликані.

Фінансова нестабільність може призвести до серйозних проблем з управлінням грошовими потоками, погіршення кредитної історії та негативного впливу на репутацію компанії. Може виникнути недостатність капіталу наявність для забезпечення стабільного функціонування компанії. Недостатність капіталу може призвести до зниження здатності підприємства інвестувати в розвиток, погіршення умов оплати праці працівників і навіть до втрати контролю над майном. Це також може ускладнити розширення діяльності, впровадження нових продуктів чи послуг, вихід на нові ринки або придбання нового обладнання. Без достатнього фінансування компанія може бути змушена залишатися стабільною або навіть скоротити свою діяльність. Нестача капіталу може зробити компанію більш вразливою до фінансових ризиків, таких як зростання процентних ставок, зміни економічних умов або непередбачувані витрати. Така ситуація може ускладнити виконання компанією своїх зобов'язань і призвести до банкрутства. Також може з'явитися високий рівень заборгованості перед кредиторами, це може призвести до погіршення його фінансового стану та труднощів у виконанні фінансових зобов'язань. Високий рівень заборгованості може

привести до зниження кредитного рейтингу компанії та збільшення витрат на обслуговування боргу. Низький рівень прибутку може свідчити про проблеми з ефективністю виробництва, конкурентоспроможністю на ринку або неефективність управління витратами. Це може привести до недостатнього генерування коштів для покриття поточних витрат і фінансових зобов'язань. Недостатня ліквідність може привести до серйозних операційних проблем для бізнесу. Якщо бізнес не може швидко конвертувати свої активи в готівку для покриття витрат, це може привести до затримок у виплатах постачальникам, працівникам і кредиторам, що вплине на його фінансову стабільність.

Падіння обсягів продажів може бути наслідком таких факторів :

Зміни на ринку- поява нових конкурентів, зміни в уподобаннях споживачів, технологічні зрушення або зміни в законодавстві можуть вплинути на попит на товари чи послуги бізнесу і привести до падіння продажів. Неефективні маркетингові стратегії, низька впізнаваність бренду або невдалі маркетингові кампанії можуть привести до браку уваги споживачів і зниження продажів. Економічні спади, зміни в умовах торгівлі або політична нестабільність можуть привести до скорочення споживчих витрат, а отже, до зниження попиту на товари чи послуги компанії.

2.3 Розробка конкретних стратегій та заходів для запобігання банкрутства на підприємстві враховуючи виявлені ризики

На основі тих ризиків які я виявив може запропонувати декілька заходів для запобігання банкрутства.

Перш за все , треба провести аналіз фінансового стану:

Оцінка прибутковості, ліквідності, заборгованості та кредитного рейтингу компанії. Порівняння цих показників з галузевими стандартами

та історичними записами, щоб визначити тенденції та потенційні проблеми. Визначити основні фінансові ризики, які можуть вплинути на бізнес, наприклад, високий рівень боргу або недостатня прибутковість. Розробка конкретних дій для вирішення виявлених проблем і забезпечення фінансової стабільності.

Наступним пунктом я би хотів зазначити розробку фінансового плану

Треба скласти фінансовий план на короткострокову, середньострокову та довгострокову перспективу та визначити цілі та завдання на кожен період та стратегії їх досягнення. Зробити прогноз витрат та прибутку аналізувати історичні дані та ринкові тенденції для розрахунку очікуваних витрат та прибутку. Також треба постійно контролювати виконання фінансового плану та за необхідності вносити корективи до стратегії.

Також треба мати уявлення про ефективність управління оборотним капіталом.

Для цього треба визначити оптимальний рівень запасів для підтримки виробничого процесу без перевитрат. Використовуючи такі методи, як системи «точно вчасно», щоб зменшити витрати на зберігання запасів.

Обговорювати вигідні умови кредитування з постачальниками та максимально використовуйте періоди кредитування без втрати ліквідності. Скорочення термінів оплати для покупців, домовитися про авансові платежі або інші методи для підвищення швидкості обороту готівки.

Також наступний пункт який на мою думку повинен виконувати кожен підприємець це диверсифікація ризиків

Можна розробляти нові продукти або послуги, які можуть залучити нових клієнтів або розширити аудиторію. Також можна виходити на нові ринки збуту або освоєння нових географічних регіонів, щоб знизити

ризик залежності від одного ринку. Якщо один сектор або актив зазнає збитків, інші сектори або активи можуть компенсувати їх, допомагаючи підтримувати загальну стійкість інвестиційного портфеля або бізнесу.

Диверсифікація допомагає зменшити системний ризик, пов'язаний з конкретними ринковими чи галузевими факторами, шляхом розподілу інвестицій між різними активами чи секторами.

Також треба завжди тримати в тонусі свою клієнтську базу, тому що це може бути корисним у майбутньому.

Тут може допомогти забезпечити високу якість обслуговування клієнтів і підтримку для підтримки лояльності клієнтів, та збереження відносин. Також треба розуміти що потрібно вашому клієнту щоб завжди мати для них потрібні продукти або послуги і вони обов'язково до вас звернуться знов. Якщо клієнти задоволені продуктом або послугою, вони з більшою ймовірністю повернуться до вашого бізнесу. Впровадження програм лояльності, таких як знижки, бонусні програми або подарунки для постійних клієнтів, може заохотити їх продовжувати співпрацювати з вашою компанією.

Можливо буде багато якихось форс – мажорних обставин, тому треба мати план розвитку на такий випадок. Аналіз минулих поганих сценаріїв може допомогти для створення власного плану дій, але якщо криза вже наступила треба знати звідки треба зробити «перший крок».

І саме важливе, на мою думку, це постійний контроль та аналіз того що відбувається навколо, якщо проводити аналіз підприємства та ринку загалом то можна передбачити банкрутство , та і взагалі любую кризу.

2.4 Аргументація ефективності запропонованих заходів

- **Аналіз фінансового стану** є важливим етапом у фінансовому управлінні підприємством. Проведення комплексного аналізу фінансових показників дозволяє виявити потенційні проблеми та

ризика, які можуть призвести до фінансових труднощів і банкрутства. Наприклад, аналіз прибутковості може показати, наскільки ефективно бізнес генерує прибуток, а аналіз ліквідності допоможе визначити його здатність сплачувати поточні зобов'язання. Ретельний аналіз фінансового стану дозволяє вчасно виявити проблеми та вжити необхідних заходів для їх вирішення, що допомагає запобігти банкрутству.

- **Розробка фінансового плану** - ключовий крок в управлінні фінансами компанії. Цей план визначає фінансові цілі та стратегії на майбутнє і допомагає структурувати дії з їх досягнення. Наприклад, план може включати стратегії підвищення рентабельності, ефективного управління оборотним капіталом і зниження ризиків. Фінансовий план дає змогу підприємству систематично планувати свої ресурси з урахуванням поточних і майбутніх потреб, що сприяє сталому розвитку та запобіганню фінансовим проблемам.
- **Ефективне управління оборотним капіталом** має важливе значення для забезпечення ліквідності та запобігання банкрутству. Оптимізація запасів, відтермінування платежів та оперативне коригування розрахунків дозволяє компанії підтримувати достатні резерви для сплати поточних боргів. Таке управління допомагає уникнути критичних ситуацій і забезпечує фінансову стабільність.
- **Диверсифікація ризиків** дозволяє компанії зменшити вплив можливих негативних факторів на її бізнес. Розширення асортименту продукції, вихід на нові ринки та розвиток альтернативних джерел доходу допомагає компанії зменшити залежність від однієї сфери та мінімізувати ризик банкрутства. Наприклад, якщо один сегмент бізнесу зазнає збитків через зміни на ринку, інші сегменти можуть забезпечити стабільність і компенсувати втрати.

- **Управління ризиками** дозволяє компанії виявляти, оцінювати та управляти потенційними загрозами та можливостями. Це важливо для забезпечення фінансової стабільності та уникнення фінансових втрат. Наприклад, аналізуючи ризики, компанія може вчасно реагувати на зміни в навколишньому середовищі, уникати небезпечних ситуацій і забезпечувати стійкість бізнесу.
- **Підтримка та розвиток клієнтської бази** має важливе значення для забезпечення стабільного потоку доходів. Підтримка відносин з клієнтами та адаптація до їхніх потреб допомагає бізнесу уникнути втрат і сприяє зростанню. Наприклад, розробка програм лояльності, персоналізованих пропозицій та ефективна комунікація з клієнтами допомагає підтримувати довгострокові відносини та забезпечує стабільність бізнесу.
- **Розробляючи плани дій у надзвичайних ситуаціях**, компанія може бути готовою до непередбачуваних ситуацій і швидко реагувати на зміни в навколишньому середовищі. Це важливо для забезпечення стійкості та виживання компанії у складних ситуаціях. Наприклад, розробляючи альтернативні стратегії подолання кризи або реагування на конкурентні загрози, компанія може зберегти свою конкурентну перевагу та уникнути банкрутства.

РОЗДІЛ 3

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1 Представлення результатів аналізу фінансового стану підприємства

За результатами проведеного аналізу на основі наявних даних ми отримали підприємство, яке банкрутує. Ми спостерігали, що кожного року наявне підприємство залучає все більше коштів та ресурсів для свого фінансування. Також прибуток та обсяг реалізованої продукції зменшувалися.

Горизонтальний аналіз допоміг швидко виявити проблему. А інші методи допомогли більш конкретно ідентифікувати проблему, тому немає сумнівів у розрахунках. Коефіцієнт фінансової стійкості почав зменшуватись та на третьому році досягнув значення 0.61, що є дуже малим показником та предвістником банкрутства.

3.2 Фінансове оздоровлення підприємства після банкрутства

Взагалі фінансове оздоровлення компанії після банкрутства - це комплекс заходів, спрямованих на відновлення платоспроможності та стійкого фінансового стану компанії. Це дуже складний і тривалий процес, який потребує значних зусиль та ресурсів. Я аналізував інформацію та зміг виділити головне та зробити свій власний план дій, який допоміг би підприємству ПАТ «Демідекс» повернутися назад, та можливо стати краще чим воно було.

Перш за все треба оцінити причини банкрутства. Треба ретельно розібратись у справах компанії, для ефективного плану дій. Оцінювати можна все: фінанси, керівництво, недоліки у продукції або послугах, зовнішні фактори або конкурентні труднощі.

Потім, треба розробити план, якого треба дотримуватися, та він допоможе завжди залишатись на шляху. Обов'язково там потрібно зазначити конкретні кроки, терміни та хто буде відповідати та слідкувати за його виконанням.

Також непогано було би зробити перевірку кадрів, це може бути якийсь професійний тест. Якщо результати не задовольняють то треба вдосконалювати їх навички на курсах підвищення кваліфікації або замінити їх. Якщо підприємство має проблеми з заробітною платою для своїх працівників то треба їх скоротити аби зменшити зайві витрати.

Також не буде зайвим зробити фінансове перебудування. До нього відноситься перегляд фінансової стратегії, включаючи перегляд бюджету, витрат, доходів, оборотного капіталу та управління капіталом. Це може включати скорочення безладних витрат, зміну цільової маржі, перегляд цін на продукцію або послуги тощо.

Як у нашому випадку підприємство має багато боргів. Якщо треба вибратись з «ями» то потрібно зробити реструктуризацію. Компанія може вести переговори з кредиторами і банками про реструктуризацію своїх боргів. Це може включати перегляд строків виплат, зниження процентних ставок або конвертацію боргу в капітал. Тобто усі дії для того аби відтермінувати строк сплати боргу.

Зниження витрат може допомогти , але не треба щоб це шкодило якості продукції. Наприклад оптимізація виробничих процесів , перехід на новітнє обладнання може зменшити кількість вживаної енергії та кількість людей які повинні працювати над цим процесом. Якщо є сенс то можливо змінити місце виробництва задля зменшення орендної плати , або хоча б поспілкуватися з власником приміщення. Тобто усе що зайве потрібно прибрати.

Пошук нових джерел доходів також є важливим аспектом у відновленні. Вихід на нові ринки збуту може бути ефективним у цьому випадку. Можливо я би зробив щось по типу ребрендингу та просував

завдяки рекламі. Це може привести нових клієнтів та повернути старих. Також розширення асортименту продукції та послуг не буде зайвими. Можливо якщо «погратися» з ціною продукту тобто зробити її більше або менше не буде зайвим, адже це може призвести до більшої кількості клієнтів або навпаки менша кількість але більший дохід.

Також потрібно намагатися залучити нові інвестиції. Це можуть бути інвестори, які зацікавлені у цьому. Якщо це акціонерне товариство то можна випустити нові акції або інші цінні папери. Ще якщо у вашій державі є якісь гранти або допомога то можна залучити кошти звідси, це також не буде зайвим.

ВИСНОВКИ

У цій роботі проаналізовано ситуацію банкрутства компанії ПАТ «Демідекс» яке було розглянуте мною вже збанкрутіле підприємство та розроблено стратегію запобігання подібним фінансовим проблемам у майбутньому. Завдяки представленим методам можливо було виявити це та скоріш за все попередити це. Аналіз фінансового стану компанії показав, що низька прибутковість, недостатня ліквідність і великі борги були ключовими факторами, які сприяли її банкрутству. Також були проведені розрахунки за відомими формулами, які показали на проблему. Завдяки методам, які були вивчені, можливо уникнути банкрутства, та продовжити працювати без шкоди для всіх.

На мою думку якщо застосувати методи по запобіганню банкрутства, які були описані вище то цього можливо було уникнути. Якби була би можливість втілити методику по фінансового відновлення то я би хотів прийняти участь у цьому та запропонувати мною досліджені методи.

Звісно банкрутство може бути фіктивним, тому що кожен має особові цілі.

Не завжди банкрутство є негативним явищем, можливо завдяки цьому підприємство може виявити проблеми та оптимізувати деякі процеси , завдяки яким можливо досягнути більших результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абчук В.О. Аналіз комерційної діяльності організацій: навчальний посібник, 2014. 320 с.
2. Арустамов Е.А. Організація підприємницької діяльності , 2014. 36 с.
3. Ассель Г. Маркетинг: принципи і стратегія: підручник. , 2009. 280 с.
4. Бернар М.М. Фінанси підприємств. Навч. посіб., 2010. 352с.
5. Бланк І.О. Фінансова стратегія підприємства: монографія., 2009. 147с.
6. Близнюк О.П. Фінанси: навч. посібн., 2006. 415 с.
7. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. / Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В., 2012. 304 с.
8. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. / Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. 2012. 304 с.
9. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт фінансової стійкості
10. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу та діагностики фінансово-господарської діяльності
11. Головка В. І., Мінченко В. А., Шарманська В. М. Фінансово - економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз і безпека - К.: 2006, - 446 с.
12. Дашко І.М. Дослідження основних методів оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств. Економіка та держава. № 5. 2020. С. 108-110. 46
13. Погребняк А. Ю. Порівняльний аналіз методик оцінки ймовірності банкрутства в системі антикризового управління на підприємстві. Бізнес Інформ. 2014. №. 7. С. 344-352.
14. Карнаушенко А. С., Петренко В.С., Лопатнєв Д.К.. Пасивний дохід в Україні: джерела та перспективи. Проблеми сучасних

трансформацій. Серія: економіка та управління, вип. 13, 2024, doi:10.54929/2786-5738-2024-13-08-01.

15. Карнаушенко А. С., Петренко В.С., Мельникова К. В. Альтернативні джерела фінансування Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». Вип. 49. 2023. doi:10.32999/ksu2307-8030/2023-49-9.

16. Карпенко Г. В. Шляхи вдосконалення фінансового стану підприємства // Економіка держави - К. 2010, №1,- 61-62 с

17. Любушін Н.П. Аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства: навчальний посібник для вузів / Н.П. Любушін, В.Б. Лещева, В.Г. Дякова. Москва: ЮНІТІ-ДАНА, 2015. 471 с.

18. Мельникова К.В., Петренко В.С., Белугіна Т.І. Діагностика фінансового стану на прикладі ПП «Віннер Форд Рівне» в умовах зростаючої невизначеності. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, вип. 12. 2024, doi:10.54929/2786-5738-2024-12-04-07.

19. Мороз С. І. Порівняльний аналіз існуючих моделей прогнозування ймовірності банкрутства підприємств. Економічні науки. 2012. №. 9 (2). С. 437-442.

20. Мороз С. І. Порівняльний аналіз існуючих моделей прогнозування ймовірності банкрутства підприємств. Економічні науки. 2012. №. 9 (2). С. 437-442.

21. Мохненко А.С., Казакова А.Ю. Інноваційна підприємницька діяльність в сучасних умовах господарювання. Сучасна економіка та право: проблеми та перспективи розвитку: матеріали VIII Студ. наук.-практ. конф., м. Херсон, 29 березня 2024р. Івано-Франківськ: ХДУ, 2024. С. 39–41.

22. Мохненко А.С., Наумов О.Б., Чмут О.О. Модель організаційно-економічного механізму логістичної системи підприємства

// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". Херсон, 2023. № 48. С. 19-24.

23. Мохненко А.С., Антонов Р.А. Сучасні тенденції розвитку маркетингу на підприємстві. Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики: матеріали XI міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 21 березня 2024р. Харків: НФаУ, 2024. С. 384–385.

24. Петренко В. С., Карнаушенко А. С., Боровік Л. В. Роль маркетингових досліджень у діяльності підприємств та організацій. Таврійський науковий вісник. Серія «Економіка». Вип. 14. 2022. С.113–120. doi:10.32782/2708-0366/2022.

25. Семенова Е. Д., Тарасова К. И. Учетно-аналитическое обеспечение проведения статистической оценки рисков на предприятиях. Економіка і фінанси. 2017. № 14. С. 47-56.

26. Семернікова І.О.; Мішкова-Кравченко Н.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник (курс лекцій). 2014. 312 с.

27. Терещенко О. О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. Економіка України. 2003. № 8. С. 38-44.

28. Янковець Т. М., Чернюк Ю. В. Порівняння сучасних моделей діагностики ймовірності банкрутства підприємства: закордонний та вітчизняний досвід. Інвестиції: практика та досвід. 2016. Випуск № 20. С. 60-61.

29. Altman E.I.; *Edith Hotchkiss*. Corporate Financial Distress and Bankruptcy, 3rd edition 2005

30. Altman E. I. Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy 1968 189-208

31. Altman, E. I. "Financial Ratios, Discriminant Analysis and the Prediction of Corporate Bankruptcy". The Journal of Finance. 1968. № 23 (4). URL:

http://www.defaultrisk.com/_pdf6j4/Financial_Ratios_Discriminant_Anlyss_n_Prdctn_o_Crppt_Bnkrptc.pdf

32. Beaver W. Financial Ratios as Predictors of Failure. *Empirical Research in Accounting, Selected Studies 1966, Supplement to: Journal of Accounting Research*. 1966. Vol. 4. P. 71-111.

33. Heaton J. B. The Altman Z Score Does Not Predict Bankruptcy. *AIRA Journal*. 2020.. P. 32-34.